کوتاه‌تر از گزارش

کرونا در آرامش!

لیلا شوقی

جامعه

این روزها، آمار ابتلا به ویروس کرونا در نوسان است. یک روز آمار ابتلا افزایش و روز دیگر هم کاهش پیدا می‌کند؛ هرچند قاسم جان‌بابایی، معاون درمان وزارت بهداشت، از آرامش نسبی بیماری خبر داده است. او از روند کاهش بستری و ابتلا در تهران گفته و معتقد است باید همچنان احتیاط‌های بهداشتی رعایت شود. به جز این، تست غربالگری از مشاغل مختلف مانند کارگران شهرداری، از نکاتی است که این روزها شنیده می‌شود؛ غربالگری‌ای که شاید وزارت بهداشت هم آن را قبول نداشته باشد. روز گذشته جان‌بابایی در نشست خبری که به صورت آنلاین برگزار شد به آخرین خبرها از وضعیت ویروس کرونا در کشور پرداخت.

جان‌بابایی معتقد است وضعیت بیماری در کشور به آرامش نسبی رسیده است، اما سهل‌انگاری و بی‌مبالاتی در رعایت پروتکل‌های بهداشتی ممکن است باعث اوج‌گیری دوباره بیماری در کشور بشود. او با اشاره به وضعیت بیمارستان‌های کشور برای بازگشت به شرایط عادی گفت: در حال حاضر باید تمرکزمان را روی بیماران غیرکرونایی بگذاریم که مجبورند به خاطر بیماری از ادامه روند درمان بیماری خود چشم‌پوشی کنند.

معاون درمان وزارت بهداشت، خطر پیگیری نشدن درمان بیماران غیر کرونایی را همسطح بیماران مبتلا به کرونا دانست و عنوان کرد شرایط حال حاضر بیمارستان‌ها به گونه‌ای است که امکان ارائه خدمات درمانی به بیماران غیر کرونایی فراهم شده است؛ بنابراین بیماران می‌توانند برای درمان به بیمارستان‌ها مراجعه کنند. او با اشاره به مرگ پنهان ویروس کرونا (مراجعه نکردن بیمار حاد به بیمارستان‌ها به خاطر ترس از ابتلا) در جهان و مقایسه آن با کشور گفت: مرگ پنهان درخصوص کرونا در کشور ما کم است. در دنیا این موضوع در زندان‌ها و آسایشگاه‌ها اتفاق می‌افتد، اما با تصمیم قوه قضاییه صد هزار زندانی به مرخصی رفتند؛ البته ممکن است این اتفاق در هر کجا بیفتد اما در ایران خیلی کمتر است.

جان‌بابایی به ما گفت: کاهش ابتلا به بیماری در بیمارستان‌های کشور باعث شده است ۵۰ درصد از تخت بیمارستان‌ها خالی باشند. هرچند او افزود: برای تأمین تخت‌های بیمارستانی مورد نیاز کشور در بحران کرونا، ۹۰۰ دستگاه کمک تنفسی همراه ۴۵۰ دستگاه ونتیلاتور و توسعه ۴۵۰ تخت ویژه، از جمله اقداماتی بودند که در روزهای اوج ابتلا به ویروس انجام شد.

بدون قضاوت

روز گذشته حمید چوبینه، مدیرعامل شرکت شهر سالم، از غربالگری کارگران خدمات شهری خبر داد. او با اشاره به انجام غربالگری سلامت کارگران و کارمندان شهرداری تهران گفت: غربالگری سلامت بیش از ۱۵ هزار و ۵۰۰ نفر از کارگران خدمات شهری اعم از پارکبان و نیروهای فضای سبز از لحاظ ابتلا به کرونا انجام شده است.

به گفته او، ۲۶۱۰ آزمایش تکمیلی کرونا و ۳۰۰ سی‌تی‌اسکن از کارگران خدمات شهری انجام شده و از بین آنها ۴۴ نفر به صورت قطعی جواب آزمایش‌شان مثبت است. مدیرعامل شرکت شهر سالم همچنین گفته است ۴۷ هزار نفر از کارمندان و کارگران برخی شرکت‌ها اعم از مدیر و نگهبان، غربالگری کرونا را انجام داده‌اند که از این میان، ۸۰ نفره از آنها به صورت قطع کرونا دارند. جان‌بابایی با اشاره به غربالگری از کارگران شهرداری درباره تایید کردن یا نکردن این نوع از غربالگری عنوان کرد: من درباره روشی که در شهرداری‌ها برای غربالگری انجام شده است، نمی‌دانم، بنابراین قضاوتی در این‌باره نمی‌توانم داشته باشم. او البته توضیح داد پیش از این، از برخی مشاغل مانند ماهی‌فروشان در بازار شهر هرمزگان، غربالگری انجام شده اما غربالگری شهرداری زیر نظر وزارت بهداشت بوده است.

تهران همچنان آلوده به کروناست

علیرضا زالی، فرمانده عملیات ستاد مقابله با کرونا در تهران با تاکید بر این که تهران هنوز به عنوان شهری آلوده به ویروس کرونا تلقی می‌شود، عنوان کرد: در مناطقی که تردد‌ها و تراکم جمعیت بیشتر است، افراد مستعد که در گروه‌های پرخطر ابتلا به این ویروس قرار دارند، در معرض خطر بیشتری هستند. وی ادامه داد: برای کاهش اپیدمی کرونا همه افراد باید در ساعت‌های شلوغ و پرتردد امکان حضور خود را در سطح شهر به حداقل برسانند. / جام جم دیلی

گام بنیاد برکت برای ایجاد ۱۱۰۰ شغل دانش‌بنیان

رضا راضی‌زاده، معاون توسعه کارآفرینی اجتماع‌محور بنیاد برکت ستاد اجرایی فرمان امام (ره) گفت: با پیش‌بینی اشتغالزایی برای حداقل ۵۰۰ نفر در سال ۹۹، تعداد شغل‌های ایجادشده از سوی بنیاد برکت در حوزه مشاغل دانش‌بنیان به بیش از ۱۱۰۰ شغل خواهد رسید. وی افزود: بنیاد برکت تاکنون ۲۰۱ طرح اشتغالزایی در این زمینه اجرا کرده که این طرح‌ها ایجاد ۶۰۳ فرصت شغلی را به همراه داشته است. برای اجرای این طرح‌ها تا امروز اعتبار بیش از ۲۷ میلیارد تومانی اختصاص یافته است. / جام جم دیلی

ورود گرد و غبار از عراق زندگی مردم استان‌های خوزستان، ایلام، کرمانشاه و آذربایجان غربی را خاکستری کرد

کرونا کم بود؛ گرد و خاک هم آمد

مریم خباز

جامعه

خبر ورود توده گرد و غبار به کشور آن هم دوباره از سمت عراق مثل یک سطل آب یخ دیروز ریخت روی سرمان. اصلا خبر خوبی نبود، آخر در این وضعیت کرونایی، گرد و غبار دیگر چه می‌خواهد. ولی در عراق، خارج از کنترل نوع بشر، بادی تند وزیده و خاک‌های سست زمین‌های تشنه را دوباره به هوا بلند کرده و این دانه‌های ریز همسفر باد شده و تا نوار غربی و جنوب غربی ایران رسیده‌اند. ماجرای ریزگردها تا بوده همین بوده و این ذرات همیشه بی‌اذن ما وارد مرزها می‌شوند و چون می‌دانند دست‌مان مقابل‌شان بالاست هرچه می‌خواهند جولان می‌دهند.

این بار اما قضیه کمی فرق دارد، ما الان دو ماه و نیم است داریم با کرونا می‌جنگیم و در این روزهای پر اوج و فرود دیگر تحمل بار اضافه نداریم. طاقت خوزستان، کرمانشاه و ایلام طاق است و مسؤولان بهداشتی مخصوصا در خوزستان می‌گویند ویروس کرونا آن‌طور که انتظار داشته‌اند در این استان مهار نشده است. در این وضع و حال، دیروز اواسط روز، اهواز بیشترین غلظت ریزگردها را تجربه کرد و دید در مناطق غربی، مرکزی و جنوب غربی استان به زیر ۶۰۰ متر رسید.

دیروز گرد و غبار حال مردم شهرهای شوش و اندیشمک را هم بد کرد و به زندگی‌شان رنگ خاکستری زد. غلظت ریزگردها در شوش به ۳۱۰ میکروگرم بر مترمکعب افزایش یافت و به دو برابر حد مجاز رسید و در اندیمشک نیز این غلظت به عدد ۲۲۷ رسید.

این گرد و غبار اما نوبرانه امسال خوزستان نبود. این استانِ گرد و خاک زده کشورمان که سال‌هاست از زیر توده ریزگردها رنج را به رنج گره می‌زند، ششم و هفتم اردیبهشت نیز هجوم گرد وغبار را تجربه کرد، توده ای که به گفته مدیرکل هواشناسی خوزستان، از مصر تا عراق و بعد هم ایران دست به دست شده بود و بیش از همه مردم شهر رامشیر را آزرده بود.

از کرمانشاه تا ایلام و آذربایجان

همزمان با مردم ما در غرب و جنوب غرب ایران، مردم عراق نیز روز گذشته از دست ریزگردها حال و روز خوشی نداشتند. گرد وغبار در این سرزمین کهن به قدری غلظت داشت که دید افقی در کربلا را به ۳۰۰ متر، در ناصریه و سماوه به ۲۰۰ متر و در کوت به ۹۰۰ متر کاهش داد.

درکرمانشاه ولی اوضاع به مراتب بدتر از اینها بود و در قصر شیرین که داشت دومین روز گرد و خاکی اش را تجربه می‌کرد دید افقی به ۳۰۰ متر افت کرد. قصرشیرین دیروز وضعیتش اضطراری بود و به گفته معاون نظارت و پایش اداره کل محیط زیست استان، شهرهای سرپل‌ذهاب و گیلانغرب نیز با شاخص آلایندگی ۴۷۵ میکروگرم بر مترمکعب در همین وضعیت قرار داشتند.

براساس شاخص‌های موجود، میزان غلظت گرد و غبار تا ۱۵۰ میکروگرم بر متر مکعب، گویای هوای طبیعی و استاندارد است اما اگر غلظت آلاینده‌ها تا ۳۹۰ برسد هوا در وضعیت هشدار قرار می‌گیرد و اگر باز هم غلظت گرد و غبار بالاتر برود و به عدد ۴۶۰ برسد وضعیت را اضطراری توصیف می‌کنند و اگر آلودگی از این هم بالاتر برود شرایط هوا بحرانی می شود همانگونه که دیروز وضعیت هوای سه شهرستان کرمانشاه بحرانی شد.

در همسایگی کرمانشاه و در ایلام نیز اوضاع خوب نبود به طوری که گردوغبار هوای بهاری ایلام را برای گروه‌های حساس خطرناک کرد. در این شهر دید افقی به کمتر از هزار متر کاهش یافت و در شهر گرمسیری و آفتاب روی مهران، چشم بیشتر از صد متر را نمی‌دید.

ایلام بیشتر از ده سال است چنین وضعی دارد، ولی این اولین یورش ریزگردها به آن در سال جدید بود که سهمگین نیز اتفاق افتاد. اگر گردوخاک از ساعت ۱۱ روز گذشته ادارات و بانک‌ها و دستگاه‌های اجرایی خوزستان را به تعطیلی کشاند، در ایلام گرد و غبار این کار را با پروازها کرد و پرواز تهران. ایلام و برعکس لغوشد.

در آذربایجان‌غربی نیز که در سال‌های اخیرمعمولا خبرهای بدش مربوط به دریاچه ارومیه بوده، دو روز شهر سردشت با گردوغبار رخ به رخ شد و دیروز با غلظت ۵۰۰ میکروگرم در مترمکعب هم رکورد زد و هم در شرایط خطرناک قرارگرفت.

مردم این شهرها و این استان‌ها البته سال‌هاست به حضور نامیمون و اینچنینی ریزگردها عادت دارند و غبار ندیده نیستند که حالا بخواهند با دستپاچگی به تکاپو بیفتند ولی این بار همزمانی خیزش گرد و غبار با بیماری کروناست که ذهن را مشغول می‌کند.

پیوند کرونا و ریزگرد

کمی به حافظه‌ها اگر فشار بیاوریم وضعیت کرمان در ماه فروردین به یادمان می‌آید. چهارشنبه ۲۰ فروردین گردوغبار به شهر کرمان هجوم آورد و غلظت ریزگردها در آن را به ۲۸ برابر حد مجاز رساند. آن روز گرد و خاک در استان کرمان هم حسابی گردوخاک کرد و نفس مردم شهرستان‌های انار، بردسیر و زرند را بند آورد. ریزگردها فردای آن روز هم در این استان جولان دادند ولی رد آن روزهای اوج همه‌گیری کرونا در کشورمان کمتر کسی به ماجرای ریزگردها که از کویر مرکزی ایران و به طور ویژه از یزد برخاسته بودند، اهمیت می‌داد.

حتی این حقیقت که ۲۹ کانون حساس به فرسایش بادی با وسعت ۴/۸ میلیون هکتار در استان کرمان وجود دارد و می‌تواند بارها منشا خیزش گردوخاک باشد نیز چندان مورد توجه قرار نگرفت؛ ولی اکنون که ریزگردها پا از کرمان فراتر گذاشته و خوزستان، ایلام و کرمانشاه را نیز درنوردیده و شاید طبق پیش‌بینی‌ها به چهارمحال و بختیاری هم برسد، ریزگردها در این روزهای کرونایی باید مورد توجه باشد.

کرونا که بیش از صدهزار نفر درکشورمان را برای مدتی از پا انداخته یا عده ای را تسلیم خویش کرده، اگر قرار باشد با تبعات ناشی از هجوم ریزگردها بر جسم و جان مردم توامان شود حتما فشار مضاعفی بر سیستم بهداشت و درمان و متعاقبش بر اقتصاد کشور وارد می‌کند که هدف نهایی این فشار جایی به‌جز جامعه نیست.

تاثیر ریزگردها بر تشدید کرونا

آمارهای روزانه ابتلای ایرانیان به کووید-۱۹ چند روزی است دوباره افزایشی شده‌است. هرچند بخشی از این افزایش آمار به مرحله دوم غربالگری کرونا و توسعه بیماریابی در کشور بازمی‌گردد، اما هم شواهد و هم گفته‌های مسؤولان کشوری و استانی نشان می‌دهد غیر از افزایش تست‌گیری، کاهش حساسیت مردم نسبت به خطر بیماری و بی‌توجهی به حفظ فاصله‌اجتماعی و دستور ساده شستن مکرر دست‌ها نیز در افزایش آمارها دخیل است.

به طور مشخص درباره استان خوزستان، هم استاندار، هم سخنگوی استانی ستاد مدیریت کرونا و هم سرپرست مرکز بهداشت خوزستان معتقدند بی مبالاتی مردم و بی‌توجهی به توصیه‌های بهداشتی، فاصله گذاری و در خانه ماندن، پاشنه آشیل شیوع دوباره کرونا در این استان است. حتی سخنگوی ستاد گفته‌است بعید نیست محدودیت‌های کرونایی بار دیگر به خوزستان بازگردد.

دراین وضعیت اما آنچه ذهن را درگیر می‌کند ترکیب کرونا با ریزگردها و تاثیر آن بر شدت گرفتن بیماری است. ما این دغدغه را دیروز با قاسم جان‌بابایی، معاون درمان وزارت بهداشت و مینو محرز، چهره شاخص بیماری‌های عفونی درمیان گذاشتیم که تا حدی گویای وجود رابطه میان کرونا با وضعیت جوی کشور بود.

جان بابایی می‌گوید البته هنوز مطالعات دقیقی برای یافتن رابطه میان کرونا و ریزگردها انجام نشده و بنابراین تاثیر ریزگردها بر افزایش ابتلا به این بیماری هنوز ثابت نشده، اما به احتمال زیاد با ثابت ماندن جریان هوا، احتمال ابتلا به ویروس کرونا نیز افزایش می‌یابد و در فضاهایی که از کولرهای آبی و پنکه استفاده می‌شود یا به خاطر نوع تهویه، مرطوب است خطر ابتلا به ویروس کرونا بالا می‌رود.

مینو محرز، متخصص بیماری‌های عفونی اما این ماجرا را از زاویه دیگری شرح می‌دهد و می‌گوید: ویروس کرونا مدت بسیارمحدودی در هوا باقی می‌ماند و از این جهت، افزایش گردوغبار در هوا نمی‌تواند در افزایش میزان سرایت این ویروس تاثیر چندانی بگذارد. همچنین در استان‌هایی که پدیده ریزگردها در آنها رخ می‌دهد و غالبا گرمسیری هستند، ماندگاری ویروس به علت گرمای هوا در محیط بیرونی کاهش می‌یابد و ویروس مدت کمتری روی سطوح بیرونی باقی می‌ماند و در نتیجه دلیل قدرت سرایت آن نیز کاهش می‌یابد.

محرز با این حال یک «اما» کنار این جمله می‌گذارد و توضیح می‌دهد گسترش ریزگردها در هوا ذاتا پدیده خطرناکی است و افزایش آن در هوا باعث آسیب‌های ریوی می‌شود، اتفاقی که می‌تواند زمینه مساعدی را برای بروز شکل حادتر بیماری کووید ۱۹ در اهالی استان‌های درگیر با گرد و غبار فراهم کند. به گفته او، در سال‌های گذشته نیز ریه بسیاری از اهالی استان‌های درگیر با ریزگردها دچار آسیب‌های متعددی شده و همین مساله احتمال ابتلای شدیدتر مردم این استان‌ها به کرونا را بیشتر فراهم کرده‌است.

محرز: گسترش ریزگردها در هوا ذاتا پدیده خطرناکی است و افزایش آن در هوا باعث آسیب‌های ریوی می‌شود، اتفاقی که می‌تواند زمینه مساعدی را برای بروز شکل حادتر بیماری کووید-۱۹ در اهالی استان‌های درگیر با گرد و غبار فراهم کند

امسال ریزگردها کمتر می آیند

علی محمد طهماسبی
دبیر ستاد ملی مقابله با گرد و غبار

گرد و غباری که در روزهای اخیر آسمان بخش‌هایی از جنوب و جنوب غرب کشور را خاکستری کرده از مرز عراق و سوریه آمده‌است. در این قسمت از کره زمین مناطق حساسی وجود دارد که وقتی جریان‌های باد بیش از حد آستانه را تجربه می‌کند، منشا گردوغبار می‌شود. درباره این که گرد و غباری که از خارج از مرزها وارد کشورمان می‌شود چند درصد گردوغبارهایی است که مردم ما در طول سال تجربه می‌کنند، البته آمارهای متفاوتی وجود دارد که رقم‌های ۹۰ یا ۸۰ درصد را بارها شنیده‌ایم.

اما من به این آمارها باور ندارم و معتقدم چون رصد ریزگردهای ورودی به کشور سابقه چندان طولانی ندارد پس نمی توانیم با یقین بگوییم چند درصد ریزگردهایی که تجربه کرده و می‌کنیم منشا خارجی دارند. البته آنچه می‌توان با اطمینان گفت این است که این ریزگردها وجود داشته، دارند و خواهند داشت.

البته بخشی از ریزگردهایی که به شهرهای مختلف کشور وارد می شود، منشا داخلی دارد که یا از اراضی تالابی برخاسته یا از زمین‌های سیلابی و دشت‌ها.

طبق بررسی جامعی که طی سال‌های ۹۶ تا ۹۸ در کشورمان انجام شد، کانون‌های داخلی گرد و غبار بسیار زیاد است و در استان‌های مختلف پراکندگی دارد. درمجموع ۳۶/۴ میلیون هکتار از اراضی کشور کانون‌های خیزش گردوغبار هستند که عمده آنها در استان‌های کرمان، هرمزگان، سیستان و بلوچستان، اصفهان و خراسان‌های رضوی و جنوبی قرار دارند.

بعد از شناسایی این کانون‌ها دولت نیز اقدامات خوبی برای کنترل غبارزایی آنها انجام داد؛ ولی چون وسعت این اراضی زیاد است رفع مشکلات به زمان طولانی نیاز دارد. با این حال به واسطه اقداماتی که تاامروز انجام شده‌است، بهبود اوضاع را می‌شود در برخی نقاط به صورت مشهود مشاهده کرد.

البته پدیده ریزگردها در کشور ما به‌جز آن بخش‌هایی که به مدیریت غلط منابع آب و خاک برمی گردد به نوع طبیعت و اقلیم‌مان نیز مربوط است. ما باید بپذیریم کشورهایی مثل ما، همسایه‌های خلیج فارس و کشورهای آفریقایی به خاطر نوع طبیعتشان و به واسطه جریانات جوی جدی، خواه ناخواه با گرد و غبارمواجه هستند که طبیعتا با انجام اقدامات اصلاحی در کانون‌های ریزگرد می‌توان اوضاع را مدیریت کرد و روزهای آلوده را در حد نرمال نگه‌داشت.

به واسطه اقداماتی که دستگاه‌های عضو ستاد ملی مقابله با گردوغبار از سال ۹۶ به این سو انجام داده‌اند می‌توان امیدوار بود امسال کمترین درگیری با گردوغبار را داشته‌باشیم.

آسمان آبادان دیروز مثل خیلی از شهرهای غربی کشور غبارآلود بود و لنج‌ها در ساحل اروندرود کمتر به چشم می‌آمدند

عکس: مهر